

Vårändringsbudget för 2017

Till finansutskottet

I yttrandet behandlar skatteutskottet regeringens förslag om ändring i inkomstskattelagen som gäller beskattning vid överlåtelse av fastighet till juridisk person (punkt 1) och i berörda delar regeringens förslag om ändrad beräkning av inkomsterna för 2017 (punkt 20).

Finansutskottet har gett samtliga utskott tillfälle att senast torsdagen den 18 maj 2017 yttra sig över Vårändringsbudget för 2017 (prop. 2016/17:99) med eventuella motioner, i de delar som berör respektive utskotts beredningsområde.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om beskattning vid överlåtelse av fastighet till juridisk person. Utskottet har inte någon invändning mot att regeringens förslag om ändrad beräkning av inkomsterna för 2017 godkänns i nu aktuella delar.

Utskottet avstyrker motion 2016/17:3531 av Per Åsling m.fl. (C, M, L, KD), som utskottet överlämnat till finansutskottet för beredning.

Utskottet föreslår slutligen att riksdagen lägger skrivelse 2016/17:38 till handlingarna.

Utskottets överväganden

Beskattnings vid överlåtelse av fastighet till juridisk person

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om beskattning vid överlåtelse av fastighet till juridisk person och har inte någon invändning mot förslaget om ändrad inkomstberäkning i denna del. Utskottet avstyrker vidare ett motionsförslag som väckts med anledning av regeringens stoppskrivelse. Utskottet föreslår slutligen att riksdagen lägger skrivelsen till handlingarna.

Bakgrund

Regeringen aviserade den 27 oktober 2016 i en skrivelse till riksdagen ett kommande förslag om ändringar i bestämmelserna om beskattning av fastigheter som överläts till juridiska personer, en s.k. stoppskrivelse. Bestämmelserna skulle ändras på så sätt att en fastighet anses avyttrad om den överläts till en juridisk person eller ett svenskt handelsbolag mot ersättning som överstiger ett visst värde. Detta värde ska vara fastighetens skattemässiga värde om fastigheten är en näringsfastighet och dess omkostnadsbelopp om den är en privatbostadsfastighet.

I motion 2016/17:3531 av Per Åsling m.fl. (C, M, L, KD) med anledning av stoppskrivelsen yrkades att riksdagen skulle rikta ett tillkännagivande till regeringen om att den kommande propositionen borde innehålla en utförlig och detaljerad konsekvensanalys.

Stoppsskrivelsen och motionen remitterades till skatteutskottet för beredning. Regeringen har återkommit till riksdagen med det lagförslag som aviserades i stoppskrivelsen i det nu aktuella ärendet, propositionen Vårändringsbudget för 2017. Propositionen bereds av finansutskottet, och skatteutskottet har av den anledningen överlämnat stoppskrivelsen och motionen till finansutskottet för beredning.

Propositionen

Regeringen föreslår att det görs en ändring i inkomstskattelagen (1999:1229) som innebär att en fastighet ska anses avyttrad om den överläts till en juridisk person eller ett svenskt handelsbolag mot ersättning som överstiger ett visst värde. Detta värde ska vara fastighetens skattemässiga värde om den är en näringsfastighet eller fastighetens omkostnadsbelopp om den är en privatbostadsfastighet.

Regeringen anför att möjligheten att undkomma skatt genom att paketera fastigheter i bolag bör stoppas. Genom blandade fastighetsöverlåtelser som vid inkomstbeskattningen enligt huvudsaklighetsprincipen utgör gåva finns det en möjlighet för fysiska personer att överlåta fastigheter via ett bolag, som ägs av överlåtaren och närstående till denna, till en extern förvärvare till en lägre skattekostnad än om överlåtelserna sker direkt genom försäljning av fastigheten till den externa förvärvaren. Förfarandet innebär att överlåtaren, som utgörs av en fysisk person, överlåter en fastighet till ett bolag som direkt eller indirekt ägs av överlåtaren och närstående till denna. Överlåtelserna sker mot en ersättning som understiger fastighetens taxeringsvärde men överstiger det skattemässiga värdet. Härefter kan andelarna i det bolag till vilket fastigheten har överlåts avyttras för marknadsvärdet till den slutliga förvärvaren. Genom detta förfarande med en s.k. paketering av fastigheten i ett bolag kan överlåtaren tillgodogöra sig värdeökningen på fastigheten till en avsevärt lägre skattekostnad än om fastigheten sålts direkt till en extern förvärvare. Förfarandet brukar benämnas Katrumpan, efter ett kvarter med den beteckningen i vilket en fastighet ligger som överläts genom en sådan paketering.

Det beskrivna förfarandet när det gäller paketering av fastigheter innebär en betydande skatteinbesparing för de som utnyttjar skattesystemet på detta sätt. Effekterna av dagens regler kan inte godtas, och det är nödvändigt att vidta åtgärder för att förhindra ett fortsatt utnyttjande av skattesystemet. Paketering av fastigheter på det sätt som beskrivs i denna proposition har medfört skattebortfall som kan uppskattas till betydande belopp. Om åtgärder inte omedelbart vidtas finns det stor risk för ett fortsatt betydande skattebortfall.

Regeringen föreslår att lagändringarna träder i kraft den 1 augusti 2017. Regeringen har i en skrivelse till riksdagen (skr. 2016/17:38) bedömt att det finns särskilda skäl för att tillämpa undantagsbestämmelsen i 2 kap. 10 § andra stycket regeringsformen. Skrivelsen överlämnades till riksdagen den 27 oktober 2016. De nya reglerna ska därför tillämpas fr.o.m. den 28 oktober 2016.

Förslaget om beskattning vid överlåtelse av fastighet till juridisk person påverkar inkomsttitel 1311 Skatt på kapital under inkomstgrupp 1310 Skatt på kapital, hushåll. Enligt inkomstberäkningen för 2017, som riksdagen godkänt, uppgår inkomsttitel 1311 Skatt på kapital till ca 76 miljarder kronor.

I förslaget till ny beräkning har hänsyn även tagits till ny information som inkommit efter det att riksdagen godkänt beräkningen, såsom en ny makrobild. Sammantaget har prognosen därmed reviderats med 0,415 miljarder kronor. I revideringen ingår förslaget om beskattning vid överlåtelse av fastighet till juridisk person med 0,416 miljarder kronor.

Offentligfinansiella effekter

Skatteverket uppskattar att skattebortfallet på grund av det beskrivna förfarandet när det gäller paketering av fastigheter uppgår till 555 miljoner kronor under perioden den 1 juni 2015–30 september 2016. I en tidigare uppskattning beräknade Skatteverket bortfallets storlek till 495 miljoner kronor för 2011. Baserat på Skatteverkets senaste beräkning förväntas det årliga skattebortfall som kan hänföras till förfarandet uppgå till 416 miljoner kronor. Genom att ändra reglerna så att det inte längre är skattemässigt fördelaktigt att överlåta fastigheter på det beskrivna sättet beräknas skatteintäkterna öka med motsvarande belopp årligen och varaktigt.

Enligt Skatteverkets tidigare iakttagelser har skatteupplägget använts med varierande frekvens de senaste åren. Enligt iakttagelserna har omfattningen åter ökat efter avgöranden i Högsta förvaltningsdomstolen 2015. Av avgörandena följer att tidigare praxis fortfarande är giltig. Den nu föreslagna lagändringen syftar till att lösa problemet med det skattebortfall som gällande regler vid överlåtelse av fastighet till juridisk person medför. Därmed stärks legitimiteten i skattesystemet. Förslaget bedöms vara det enda sättet att lösa problemet. Om regleringen inte kommer till stånd förväntas skattebortfallet fortgå, och förtroendet för skattesystemets legitimitet kan komma att påverkas.

Effekter för företag och privatpersoner

I den beräkning av skattebortfallet som Skatteverket har gjort för perioden den 1 juni 2015–30 september 2016 uppges att 246 fastighetsöverlåtelser har gjorts enligt det beskrivna förfarandet. I åtskilliga fall är det flera fastigheter som har överlåtit av samma fysiska person. Fastigheterna har överlåtit till samma bolag eller till olika bolag som har gemensamt ägande. Det rör sig alltså om ett relativt begränsat antal fastighetsöverlåtelser som berörs av förslaget. Taxeringsvärdet på de fastigheter som har överlåtit på detta sätt under perioden som Skatteverket studerat varierar kraftigt. Taxeringsvärdet rör sig i intervallet drygt 20 000 kronor och 360 miljoner kronor. Det sammanlagda taxeringsvärdet för alla fastighetsöverlåtelser enligt det beskrivna förfarandet under nämnda period uppgår till strax under 3,9 miljarder kronor.

Regelrådet anför att konsekvensutredningen inte uppfyller kraven för redovisning av berörda företag utifrån antal, storlek och bransch samt hur konkurrensförhållanden förväntas påverkas.

Enligt regeringen går det inte att utifrån Skatteverkets beräkning avgöra om vissa branscher berörs i större omfattning än andra av den föreslagna åtgärden. Förslaget är generellt och avser att träffa alla fastighetsöverlåtelser enligt det beskrivna förfarandet på samma sätt. Om det är vanligare att upplägget används mer i vissa branscher än andra förväntas förslaget få mer betydande konsekvenser i dessa branscher. Förutom att skattekostnaden ökar kan förslaget förväntas jämna ut konkurrensförhållandena inom de branscher som berörs. Vid överlåtelser på lika villkor och utan skattemässig snedvridning bedöms konkurrensförhållanden mellan företag förbättras och samtidigt ha en

positiv effekt på skattesystemets legitimitet. Den föreslagna åtgärden förväntas främst påverka fastighetsbranschen.

Det är framför allt fysiska personer (enskilda näringsidkare) som överlåter fastigheter genom gåva på det beskrivna sättet, vilket torde innebära att det främst är mindre företag som berörs. I den sammanställning av taxeringsvärden som Skatteverket har gjort återfinns en övervikt mot mindre fastigheter. Av de 246 överlåtelserna har lite mindre än 70 procent av fastigheterna taxeringsvärden under 10 miljoner kronor. Även om den föreslagna åtgärden främst påverkar mindre företag bedöms ingen särskild hänsyn behöva tas till små företag vid reglernas utformning. Förslaget innebär att reglerna om fastighetsöverlåtelser blir enklare. Förslaget bedöms inte påverka företag i andra avseenden och inte heller företagens andra kostnader eller verksamhet.

Vid det beskrivna förfarandet anlitas vanligen extern konsultation för att genomföra överlåtelser av fastigheten. Då upplägget nu förhindras minskar behovet av detta, vilket kan förväntas minska fysiska personers och företagens administrativa kostnader något. Överlåtelse av fastigheter förväntas i stället redovisas som en avyttring. I den mån extern konsultation behövs för att korrekt redovisa en fastighetsavyttring kommer fysiska personer att få ökade administrativa kostnader i viss utsträckning. Det är svårt att uppskatta hur mycket de sammanlagda administrativa kostnaderna påverkas av förslaget, men kostnaderna bedöms sannolikt minska eller vara oförändrade snarare än öka. Eftersom upplägget inte längre medför någon skattefördel efter att förslaget trätt i kraft finns det anledning att anta att även regelbördan minskar.

Förslaget bedöms inte ha någon betydande effekt på andra kostnader för företagen eller medföra några betydande förändringar av företagets verksamhet. De kostnadsmässiga konsekvenserna för företagen och de fysiska personer som omfattas av förslaget återspeglas främst i den uppskattade offentligfinansiella effekten om ökade skatteintäkter i storleksordningen 416 miljoner kronor årligen.

Förslaget bedöms inte påverka antalet generationsskiften av fastigheter i någon större omfattning, detta trots att överlåtelser av fastigheter till en juridisk person mot ersättning som understiger taxeringsvärdet men som överstiger skattemässigt värde eller omkostnadsbelopp kommer att innebära högre skattekostnader. Inte heller är det troligt med någon betydande påverkan på valet av form för överlåtelse av fastigheter, utan det kommer även fortsättningsvis att vara en fråga om hur ägandet och förvaltningen av fastigheten ska se ut i framtiden. Den föreslagna åtgärden påverkar inte generationsskifte av fastigheter mellan fysiska personer.

Brist på detaljerad data innebär att det inte är möjligt att närmare beskriva effekterna av förslaget ur ett jämställdhetsperspektiv. Det kan konstateras att män i större utsträckning än kvinnor är enskilda näringsidkare. Den föreslagna åtgärden bedöms därför påverka män i större utsträckning än kvinnor.

Effekter för Skatteverket och de allmänna förvaltningsdomstolarna

Skatteverket kan komma att behöva ändra något i sitt informationsmaterial till följd av förslaget. Dessa förändringar kommer att ingå i den anpassning som årligen görs med anledning av ny eller förändrad lagstiftning. Eventuella tillkommande utgifter för Skatteverket ska hanteras inom befintliga ekonomiska ramar.

För de allmänna förvaltningsdomstolarna bedöms förslaget inte få några effekter.

Övriga effekter av den föreslagna åtgärden

Förslaget bedöms inte ha någon påverkan på de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen. Reglerna bedöms inte få några effekter för kommuner eller landsting.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har inte något att invända mot regeringens förslag om beskattning vid överlåtelse av fastighet till juridisk person och tillstyrker propositionen i denna del. Utskottet har heller inte någon invändning mot förslaget om ändrad inkomstberäkning i denna del.

I motion 2016/17:3531 av Per Åsling m.fl. (C, M, L, KD) med anledning av regeringens stoppskrivelse yrkas att riksdagen ska rikta ett tillkännagivande till regeringen om att den kommande propositionen ska innehålla en utförlig och detaljerad konsekvensanalys.

Utskottets anser att propositionen tillgodoser motionärernas krav och avstyrker motionen.

Riksdagen bör lägga skrivelse 2016/17:38 till handlingarna.

Stockholm den 18 maj 2017

På skatteutskottets vägnar

Per Åsling

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Per Åsling (C), Jörgen Hellman (S), Maria Malmer Stenergard (M), Helena Bouveng (M), Olle Felten (SD), Lotta Finstorp (M), Adnan Dibrani (S), David Lång (SD), Daniel Sestrajcic (V), Larry Söder (KD), Patrik Lundqvist (S), Erik Ezelius (S), Jörgen Warborn (M), Jamal El-Haj (S), Hillevi Larsson (S), Janine Alm Ericson (MP) och Camilla Mårtensen (L).